

Władyka, Maria

Odnowienie doktoratów prof. dr Zofii Budkowej i doc. dra Włodzimierza Budki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 19/4, 782-783

1974

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

podporządkowana była zagadnieniom znaku w źródłach historycznych (heraldyka, rękopisoznawstwo, epigrafika, film).

Tematyka trzeciej konferencji poświęcona była zagadnieniom przestrzeni w aspekcie historycznym. Dotyczyła więc problematyki geografii historycznej, środowiska naturalnego i regionu, a także kartograficznej interpretacji tej tematyki. Wśród kilkunastu wygłoszonych referatów kilka dotyczyło historii kartografii. Zreferowano m.in. stan prac nad atlasem historycznym Polski (prof. W. Pałucki, IH PAN, Warszawa) oraz atlasem historycznym chrześcijaństwa w Polsce (prof. J. Kłoczowski, KUL, Lublin). Zaprezentowano również bogaty dorobek w dziedzinie kartografii historycznej naszych południowych sąsiadów — Czechosłowaków.

Główny referat z serii kartograficznych wygłosił senior polskich historyków kartografii — prof. K. Buczek (IH PAN, Kraków). Omówił on stan i potrzeby badań nad dziejami kartografii polskiej, ograniczając swe wywody do omówienia czołowych osiągnięć kartografii staropolskiej, której jest najlepszym znawcą w kraju.

Uwagi o kartografii średniowiecznej dra J. Strzelczyka (UAM, Poznań) oraz polskie mapy majątkowe z XVI—XVIII w. jako źródła historyczne (doc. S. Alexandrowicz, UAM, Poznań) były uzupełnieniem głównego referatu i nawiązywały do naczelnego tematu konferencji, czyli przestrzeni w ujęciu kartograficznym.

Ostatni dzień konferencji poświęcony był pozycji geografii historycznej w studium uniwersyteckim historii oraz dyskusji o stanie i perspektywach nauk pomocniczych historii w szkołach wyższych.

Z okazji konferencji otwarta była w salach Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego wystawa map i atlasów Oddziału Wrocławskiego Państwowego Przedsiębiorstwa Wydawnictw Kartograficznych, na której, poza najważniejszym dorobkiem produkcyjnym, zobrazowano cały cykl opracowania redakcyjnego map, od konceptu redakcyjnego po gotowy produkt. Wystawa ta, pierwsza tego rodzaju w Katowicach, cieszyła się dużym powodzeniem i to nie tylko wśród uczestników konferencji i studentów. Zwłaszcza pokazanie całego cyklu produkcyjnego mapy przyciągało młodzież szkół średnich oraz miłośników kartografii.

Konferencja wykazała celowość dorocznych spotkań historyków i specjalistów pokrewnych dyscyplin naukowych i spełniła założenia i cele organizatorów.

Henryk Kot

ODZNACZENIE PROF. KSAWEREGO ROWIŃSKIEGO

Prezydium Polskiej Akademii Nauk uchwałą z dnia 12 marca 1974 r. nadało prof. Ksaweremu Rowińskiemu medal im. Mikołaja Kopernika, przyznawany za wybitne osiągnięcia naukowe.

K. Rowiński, profesor medycyny oraz historyk tej dyscypliny, jest członkiem Komitetu Redakcyjnego „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki”.

ODNOWIENIE DOKTORATÓW PROF. DR ZOFII BUDKOWEJ I DOC. DRA WŁODZIMIERZA BUDKI

Dnia 19 czerwca 1974 r. odbyła się w wypełnionej po brzegi Auli Uniwersytetu Jagiellońskiego uroczysta promocja z okazji odnowienia doktoratów zasłużonych historyków, prof. dr Zofii Kozłowskiej-Budkowej i jej męża doc. dra Włodzimierza Budki.

Rektor Mieczysław Karaś podkreślił w zagajeniu, że jest to jedyne w ciągu wielowiekowej historii Uniwersytetu Jagiellońskiego zdarzenie, gdy obydwójce małżonkowie obchodzą odnowienie swoich doktoratów. Wyraził uznanie dla ich znakomitej pracy naukowej, radość i cześć dla ich zasług dla polskiej kultury, dla moralnej postawy w latach okupacji.

Na Uniwersytecie Jagiellońskim przeszła prof. Z. Budkova przez wszystkie stopnie naukowe, od asystenta poczynając. Położyła wielkie zasługi w szkoleniu kadr nauczycielskich, przyczyniła się też do rozwoju Zakładu Nauk Pomocniczych Historii UJ. W Jej dorobku naukowym na uwagę zasługuje *Repertorium dokumentów polskich*, prace z nauk pomocniczych historii i prace związane z historią Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Doc. W. Budka przez wiele lat zajmował stanowisko dyrektora Archiwum Państwowego w Krakowie. W okresie okupacji razem ze swoją żoną ocalił przed zniszczeniem cenne naukowe materiały Polskiej Akademii Umiejętności (m.in. materiały do słownika łaciny i zbiory kartograficzne). W zakres Jego prac naukowych wchodzi zagadnienia z historii kultury, historii reformacji i historii książki. Jest autorem m.in. wybitnej pracy dotyczącej dziejów polskiego piśmiennictwa.

Maria Władyka

KRONIKA ZAGRANICZNA

NRD

Z POBYTU W NIEMIECKIEJ REPUBLICE DEMOKRATYCZNEJ

Dzięki stypendium przyznanemu mi przez Zakład Historii Nauki i Techniki PAN, od 15 października 1973 r. do 15 kwietnia 1974 r. przebywałem w stolicy NRD i Merseburgu, zapoznając się z tamtejszymi archiwaliami i bibliotecznymi zasobami, mającymi związek z Polakami, którzy studiowali w Uniwersytecie Berlińskim¹. Brany pod uwagę okres uwzględniał lata 1810—1939, tj. czas od otwarcia tej uczelni do wybuchu drugiej wojny światowej. W ciągu tych 129 lat przewinęło się przez nią około tysiąca polskich studentów; stanowiła zatem obok Uniwersytetu Wrocławskiego największe skupisko akademickiej Polonii w Niemczech.

Ocalałe matrykuły pozwalają na uchwycenie — według poszczególnych lat i kierunków studiów — stanu liczbowego uczącej się w Berlinie naszej młodzieży oraz na ustalenie jej nazwisk. Matrykuły z okresu 1810—1827 zachowały się w formie zapisów rękopiśmiennych; z lat następnych były drukowane; z czasów międzywojennych pozostają w maszynopisach. Wszystkie te materiały są w posiadaniu Archiwum Uniwersytetu Berlińskiego; egzemplarze drukowane znajdują się również w Bibliotece Uniwersyteckiej.

Wobec poprzestawania w spisach na przestarzałej formule określającej jedynie miejsce pochodzenia studentów i to w ujęciu bardzo ogólnym, np. Polska, Rosja, Litwa itp., ustalenie ich narodowości częstokroć przysparza sporo kłopotu.

¹ Materiały te przedstawił dr R. Ergetowski na zebraniu Pracowni Historii Nauk Społecznych, które odbyło się 21 czerwca 1974 r. W ożywionej dyskusji zwracano przede wszystkim uwagę na zasięg chronologiczny podjętej pracy oraz podkreślano ważność tej problematyki, pomijanej w dotychczasowych badaniach. Praca dra R. Ergetowskiego być może zainicjuje cykl badań nad studiami Polaków w innych uczelniach zagranicznych (przypis Redakcji).